

Република Србија
ВРХОВНИ СУД
Кзз 113/2025
06.02.2025. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни суд, у већу састављеном од судија: Светлана Томић Јокић, председника већа, Бојане Пауновић, Дијане Јанковић, Александра Степановића и Слободана Велисављевића, чланова већа, са саветником Сањом Живановић, записничаром, у кривичном предмету окривљеног АА, због кривичног дела спречавање службеног лица у вршењу службене радње из члана 322. став 3. у вези става 1. КЗ, одлучујући о захтеву за заштиту законитости браниоца окривљеног АА, адвоката Младена Станојева, поднетом против правноснажних пресуда Основног суда у Сенти К 818/23 од 14.02.2024. године и Апелационог суда у Новом Саду Кж1 423/24 од 16.10.2024. године, која је исправљена решењем тог суда Кж1 423/24 од 02.12.2024. године, у седници већа одржаној дана 06.02.2025. године, једногласно је донео

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ, као неоснован, захтев за заштиту законитости браниоца окривљеног АА, адвоката Младена Станојева, поднет против правноснажних пресуда Основног суда у Сенти К 818/23 од 14.02.2024. године и Апелационог суда у Новом Саду Кж1 423/24 од 16.10.2024. године, која је исправљена решењем тог суда Кж1 423/24 од 02.12.2024. године.

Образложење

Пресудом Основног суда у Сенти К 818/23 од 14.02.2024. године окривљени АА оглашен је кривим због кривичног дела „напад на службено лице у вршењу послова јавне безбедности“ из члана 323. став 3. у вези става 1. КЗ“ и осуђен на казну затвора у трајању од две године, у коју му се урачунава време проведено у притвору од 25.10.2019. године до 03.02.2020. године. Истом пресудом, окривљени АА је на основу члана 423. тачка 2) ЗКП ослобођен од оптужбе да је извршио два кривична дела насиље у породици из члана 194. став 1. КЗ. Окривљени је ослобођен од дужности да накнади трошкове кривичног поступка. Оштећене ББ и ВВ су упућене да имовинскоправне захтеве остваре у парничном поступку.

Пресудом Апелационог суда у Новом Саду Кж1 423/24 од 16.10.2024. године, која је исправљена решењем тог суда Кж1 423/24 од 02.12.2024. године, делимичним усвајањем жалбе браниоца окривљеног АА, преиначена је пресуда Основног суда у Сенти К 818/23 од 14.02.2024. године, тако што је Апелациони суд у Новом Саду

окривљеног АА, огласио кривим због кривичног дела спречавање службеног лица у вршењу службене радње из члана 322. став 3. у вези става 1. КЗ и изрекао условну осуду тако што му је утврдио казну затвора у трајању од једне године и истовремено одредио да се утврђена казна затвора неће извршити, уколико окривљени у року проверавања од три године не учини ново кривично дело. Истом пресудом, окривљени је ослобођен од дужности да накнади трошкове кривичног поступка, а оштећене ББ и ВВ су упућене да имовинскоправне захтеве остваре у парничном поступку, док су жалба браниоца окривљеног у преосталом делу и жалба јавног тужиоца Основног јавног тужилаштва у Сенти одбијене као неосноване, а првостепена пресуда у непреиначеном делу потврђена.

Против наведених правноснажних пресуда захтев за заштиту законитости поднео је бранилац окривљеног АА, адвокат Младен Станојев, због битне повреде одредаба кривичног поступка из члана 438. став 1. тачка 9) и став 2. тачка 1) ЗКП и повреде кривичног закона из члана 439. тачка 1) ЗКП, са предлогом да Врховни суд усвоји захтев за заштиту законитости, укине у целини побијане пресуде и „донесе ослобађајућу пресуду“.

Врховни суд је примерак захтева за заштиту законитости браниоца окривљеног доставио Врховном јавном тужилаштву, у складу са чланом 488. став 1. КЗ и у седници већа коју је одржао у смислу члана 490. ЗКП, без обавештавања Врховног јавног тужилаштва и браниоца окривљеног, сматрајући да њихово присуство није од значаја за доношење одлуке, размотрио списе предмета и правноснажне пресуде против којих је захтев за заштиту законитости поднет, па је након оцене навода изнетих у захтеву, нашао:

Захтев за заштиту законитости је неоснован.

Бранилац окривљеног АА, адвокат Младен Станојев, захтев за заштиту законитости подноси због битне повреде одредаба кривичног поступка из члана 438. став 1. тачка 9) ЗКП истичући да је другостепени суд прекорачио оптужбу изменом чињеничног описа и правне квалификације кривичног дела које је окривљеном стављено на терет измењеним оптужним актом од 12.09.2023. године и то тако што је уместо кривичног дела „напад на службено лице у вршењу послова јавне безбедности“ из члана 323. став 3. у вези става 1. КЗ које је извршио услед дејства алкохола у крви у количини од „1,63%“, окривљеног огласио кривим због кривичног дела спречавање службеног лица у вршењу службене радње из члана 322. став 3. у вези става 1. КЗ које је извршио услед дејства алкохола у крви у количини од „16,3 ‰“. Према мишљењу браниоца, суд је везан чињеничним описом кривичног дела из оптужног акта, па је, у конкретном случају, оглашавајући окривљеног кривим за друго кривично дело у односу на кривично дело које му је измењеним оптужним актом стављено на терет и утврђујући притом други ниво алкохола у крви окривљеног, другостепени суд прекорачио објективни идентитет оптужбе на штету окривљеног.

Изнете наводе захтева, Врховни суд оцењује као неосноване из следећих разлога:

Према одредби члана 420. став 1. ЗКП пресуда се може односити само на лице које је оптужено и само на дело које је предмет оптужбе садржане у поднесеној или на главном претресу измењеној или проширеној оптужници. У ставу 2. истог члана,

прописано је да суд није везан за предлог тужиоца у погледу правне квалификације кривичног дела.

Из цитиране законске одредбе произилази да између оптужбе и пресуде мора постојати идентитет и подударност у погледу субјективне и објективне истоветности дела.

Прекорачење оптужбе на штету окривљеног подразумева измену чињеничног описа дела, који је дат у оптужном акту додавањем нове радње извршења, односно веће криминалне воље окривљеног, на који начин се погоршава његов положај у погледу правне оцене дела или кривичне санкције.

Према стању у списима предмета, оптужним актом јавног тужиоца Основног јавног тужилаштва у Сенти Кто 949/19 од 17.12.2019. године, који је измењен 09.12.2022. године, а потом и на главном претресу од 12.09.2023. године, окривљеном АА стављено је на терет, између осталог, извршење кривичног дела напад на службено лице у вршењу службене дужности из члана 323. став 3. у вези става 1. КЗ. У првостепеној пресуди, којом је окривљени оглашен кривим због овог кривичног дела, исто је погрешно означено као „напад на службено лице у вршењу послова јавне безбедности“, а у изреци се, између осталог, наводи да је окривљени ово кривично дело извршио дана 25.10.2019. године, око 03,00 часа, у улици ... број ..., у ..., у стању битно смањене урачуљивости „услед дејства алкохола у организму у количини од 1,63%“, и то тако што је „напао службено лице у вршењу послова јавне безбедности“, оштећеног ГГ, полицијског службеника ПС Ада ПУ ..., „који се појавио на лицу места због пријаве насиља у породици, тако што је у соби најпре вређао оштећеног речима „Изађи из куће напоље, ... ти матер!“, а затим је дошао до врата где је стајао оштећени и вратима га ударио у десни лакат, након чега је десном руком ухватио оштећеног за десну руку у намери да га изгура из просторије, али је у том тренутку био савладан употребом физичке силе од стране оштећеног полицијског службеника ГГ и полицијског службеника ДД, при чему је хтео његово извршење и био свестан његове забрањености“.

Имајући у виду да је у истом предмету првостепена пресуда већ једанпут укидана, другостепени суд је одржао претрес на основу члана 450. и 455. став 2. ЗКП. На основу чињеничног стања које је утврдио на главном претресу, другостепени је преиначио првостепену пресуду у погледу чињеничног описа кривичног дела које је окривљеном стављено на терет, правне квалификације и кривичне санкције, па је налазећи да је окривљени кривично дело за које је оглашен кривим извршио у стању битно смањене урачуљивости услед дејства алкохола у организму у количини од 1,63 промила и да његове радње не представљају кривично дело из члана 323. став 3. у вези става 1. КЗ, те окривљеног АА огласио кривим због кривичног дела спречавање службеног лица у вршењу службене радње из члана 322. став 3. у вези става 1. КЗ. У том смислу, другостепени суд је уподобљавајући утврђено чињенично стање свом закључку, у изреци своје пресуде навео концентрацију алкохола у крви окривљеног у промилима (1,63 промила), а не у процентима (1,63%), како је то било наведено у диспозитиву измењеног оптужног акта и изреци првостепене пресуде, и уместо речи „напао службено лице у вршењу послова јавне безбедности“ навео да је окривљени „силом спречио службено лице у вршењу службене радње коју је предузимао у оквиру својих овлашћења у вршењу послова јавне безбедности“.

Поступајући на тај начин, другостепени суд није учинио битну повреду одредаба кривичног поступка из члана 438. став 1. тачка 9) ЗКП, како то погрешно сматра бранилац окривљеног. Ово стога што је суд овлашћен да чињенични опис дела из оптужног акта јавног тужиоца уподобљава чињеничном стању утврђеном у току поступка, уколико при томе остаје у границама чињеничног основа из оптужбе, односно у границама оних чињеница и околности на којима се оптужба заснива, а из којих произилазе законска обележја одређеног кривичног дела, што је поводом инкриминисаног догађаја од 25.10.2019. године другостепени суд и учинио, наводећи притом у изреци своје пресуде правилну јединицу мере концентрације алкохола у крви (алкохолемије) окривљеног, која се изражава у промилима, а не у процентима како је погрешно наведено у диспозитиву измењеног оптужног акта и изреци првостепене пресуде, па не стоје наводи захтева којима се указује да је у изреци пресуде другостепеног суда наведен виши ниво концентрације алкохола (16,3 промила).

У конкретном случају, у изреци другостепене пресуде није извршено додавање веће криминалне активности нити веће криминалне воље окривљеном, чиме би се отежао његов положај у погледу правне квалификације дела или кривичне санкције, већ је описан исти догађај са истоветним чињеничним описом радње извршења и начином извршења кривичног дела, при чему правна квалификација радње због које је окривљени оглашен кривим није тежа од оне која му је стављена на терет измењеним оптужним актом, па је оглашавајући окривљеног кривим за кривично дело спречавање службеног лица у вршењу службене радње из члана 322. став 3. у вези става 1. КЗ, другостепени суд у свему поступио у складу својим законским овлашћењима из члана 420. став 2. ЗКП.

Сходно наведеном, Врховни суд налази да побијаном пресудом другостепеног суда није учињена битна повреда одредаба кривичног поступка из члана 438. став 1. тачка 9) ЗКП, па су супротни наводи захтева за заштиту законитости браниоца окривљеног АА оцењени као неосновани.

Према налажењу Врховног суда, неосновано се захтевом за заштиту законитости браниоца окривљеног указује на повреду кривичног закона из члана 439. тачка 1) КЗ истицањем да дело за које је окривљени правноснажно оглашен кривим није кривично дело обзиром да у његовим радњама, описаним у изреци другостепене пресуде, нема обележја кривичног дела дело спречавање службеног лица у вршењу службене радње из члана 322. став 3. у вези става 1 КЗ, јер није наведена службена радња коју је вршило службено лице.

Основни облик кривичног дела спречавање службеног лица у вршењу службене радње из члана 322. став 1. КЗ („Службени гласник РС“, број 72/2009 од 03.09.2009.године), који је важио у време извршења кривичног дела, чини онај ко силом или претњом да ће непосредно употребити силу спречи службено лице у вршењу службене радње коју предузима у оквиру својих овлашћења или га на исти начин принуди на вршење службене радње. У ставу 3. истог члана, прописан је тежи облик овог кривичног дела, који између осталог чији онај ко дело из става 1. овог члана учини према службеном лицу у вршењу послова јавне или државне безбедности или дужности чувања јавног реда и мира, спречавања или откривања кривичног дела, хватања учиниоца кривичног дела или чувања лица лишеног слободе.

Одредбом члана 28. Закона о полицији, прописано је поступање полиције у случају насиља у породици и одређено да су ако је пријављено насиље, односно претња насиљем у породици, полицијски службеници дужни да, у сарадњи са другим надлежним органима, одмах предузму потребне мере и радње у складу са законом, чијим вршењем се спречава односно зауставља насиље које за последицу може да има наношење тешких телесних повреда или лишење живота. Одредбом члана 30. став 1. истог закона, прописано је да су полицијски послови део унутрашњих послова које обавља Полиција, применом полицијских овлашћења, мера и радњи. У ставу 2. истог члана, прописано је да се полицијски послови обављају у циљу остваривања безбедносне заштите живота, права и слободе грађана, заштите имовине, као и подршке владавини права. Истим чланом у ставу 3. под тачкама од 1) до 12), набројани су полицијски послови, приликом којих, сагласно ставу 4. истог члана, полицијски службеници примењују и овлашћења, мере и радње прописане Закоником о кривичном поступку, Законом о прекршајима и другим законима.

Одредбом члана 7. став 1. Закона о спречавању насиља у породици, као надлежни органи и установе за спречавање насиља у породици и пружање заштите и подршке жртвама насиља у породици и жртвама кривичних дела одређених овим законом, одређени су полиција, јавна тужилаштва, судови опште надлежности и прекршајни судови, као надлежни државни органи, и центри за социјални рад, као установе. Одредбом члана 12. истог закона, прописано је да су државни органи и установе надлежне за примену овог закона дужни да брзо, делотворно и координисано спречавају насиље у породици и вршење кривичних дела одређених овим законом и да пруже жртви заштиту, правну помоћ и психосоцијалну и другу подршку ради њеног опоравка, оснаживања и осамостаљивања, док је у одредбама члана 13. до 23. овог закона прописан поступак спречавања насиља у породици, и између осталог, улога надлежног полицијског службеника.

Имајући у виду цитиране законске одредбе, Врховни суд налази да из чињеничног описа кривичног дела утврђеног у изреци другостепене пресуде, јасно произилази да се у радњама окривљеног стичу сва законска обележја кривичног дела спречавање службеног лица у вршењу службене радње из члана 322. став 3. у вези става 1. КЗ, а за које кривично дело је окривљени АА у овом кривичном поступку правноснажно оглашен кривим, и то објективна обележја која се односе на радњу извршења и својство пасивног субјекта и субјективна обележја дела која се тичу урачунљивости и умишљаја окривљеног, па су стога супротни наводи браниоца окривљеног којима се указује на повреду кривичног закона из члана 439. тачка 1) ЗКП оцењени као неосновани.

Ово са разлога јер, супротно наводима браниоца окривљеног, по налажењу Врховног суда, изрека другостепене пресуде, садржи опис радње извршења предметног кривичног дела, која се у састоји у спречавању службеног лица-полицијског службеника ГГ, у вршењу службене радње коју је предузео у оквиру својих овлашћења-поступање по пријави насиља у породици у вршењу послова јавне безбедности, при чему је у изреци описана и употреба силе од стране окривљеног према службеном лицу тј.наведеном полицијском службенику.

Неосновано се захтевом за заштиту законитости браниоца окривљеног указује и да је побијана првостепена пресуда донета уз битну повреду одредаба кривичног поступка из члана 438. став 2. тачка 1) ЗКП истицањем да се иста заснива на записнику

о саслушању осумњиченог ААаке сачињеном у ПС Ада дана 25.10.2019. године, који је издвојен из списка предмета као незаконит доказ.

Наиме, из списка предмета произилази да је у складу са решењем Основног суда у Сенти К 818/23 од 13.10.2023. године, које је правноснажно 07.12.2023. године, из списка предмета, између осталог, издвојен и записник о саслушању осумњиченог АА Ку 1833/19 од 25.10.2019. године, и у складу са чланом 237. став 2. ЗКП евидентно одвојен од списка, па првостепени суд током доказног поступка, на главном претресу од 06.02.2024. године, није ни извршио увид у одбрану окривљеног АА која је унета у наведени записник нити је своју пресуду засновао на њој, из ког разлога је Врховни суд супротне наводе захтева за заштиту законитости браниоца окривљеног, којима се указује на битну повреду одредаба кривичног поступка из члана 438. став 2. тачка 1) ЗКП, оценио као неосноване.

Из изнетих разлога, Врховни суд је на основу члана 491. став 1. ЗКП, одлучио као у изреци пресуде.

**Записничар-саветник
Сања Живановић, с.р.**

**Председник већа-судија
Светлана Томић Јокић, с.р.**

За тачност отправка
Заменик управитеља писарнице
Миланка Ранковић